

Urheilun oikeusturvalautakunnan toimintakertomus vuodelta 2019

1. Aluksi

Vuosi 2019 oli lautakunnan 29. toimintavuosi ja vuosille 2016 - 2019 valitun lautakunnan kokoonpanon neljäs ja viimeinen toimintavuosi. Lautakunnan puheenjohtajana toimi Timo Ojala ja varapuheenjohtajina Jarmo Hirvonen ja Pia Ek. Istuntotoiminta jatkui heti vuoden alusta alkaen aikaisempien käytäntöjen mukaisesti ja lautakunta järjestäytyi 24.1.2019 pidetyssä täysistunnossa.

Olympiakomitea valitsi syyskokouksessaan 23.11.2019 lautakunnan kokoonpanon vuosille 2020 - 2023.

Jäljempänä toimintakertomuksessa lautakunnan ratkaisemiin asioihin viitataan käyttämällä asioiden päätösnumeroita, ellei kysymyksessä olevasta kohdasta muuta ilmene.

2. Ratkaistut ja siirtyneet asiat

Vuoden 2019 aikana lautakunta antoi kaikkiaan 28 ratkaisua eli 7 enemmän kuin vuonna 2018. Lisäksi ratkaisulla UOL 27/2019 lautakunta ratkaisi kaksi samaan asiayhteyteen liittyvää asiaa (dnro:t 30 ja 31/2019). Ratkaistuja asioita oli siten 29. Näin ollen vuoden 2019 ratkaistujen asioiden määrä oli jonkin verran korkeampi kuin pidemmän ajan keskiarvo, joka on noin 25 ratkaisua vuodessa (ks. tarkemmin kohta 7).

Uusia asioita tuli lautakunnassa vireille vuoden 2019 aikana yhteensä 33. Vuoden 2018 aikana vireille tuli yhteensä 22 asiaa. Vuoden 2017 aikana vireille tuli 21 asiaa ja vuonna 2016 yhteensä 33 asiaa. Huippuvuonna 2015 vireille tuli lautakunnassa 48 asiaa. Tätä aikaisemmin vuosina 2009 - 2014 vireille on tullut lautakunnassa vuosittain 23 - 28 asiaa.

Vuoden 2019 lopussa ratkaisematta ja vireillä lautakunnassa oli 8 asiaa (dnro:t 19, 21, 23, 25, 26, 28, 29 ja 33/2019), joista vanhin asia tuli lautakunnassa vireille 13.9.2019. Nämä asiat ovat siirtyneet vuodelle 2020. Siirtyneistä asioista kiireellisin, 31.12.2019 lautakuntaan saapunut asia dnro 33/2019, on ratkaistu 8.1.2020 (UOL 1/2020). Vertailun vuoksi vuoden 2018 lopussa ratkaisematta lautakunnassa oli 4 asiaa, vuoden 2017 lopussa 3 asiaa ja vuoden 2016 lopussa 9 asiaa.

3. Käsittelyajat

Lautakunnan tavoitteena on ollut saada asiat käsitellyiksi ja ratkaistuiksi 2 - 3 kuukaudessa. Vuonna 2019 ratkaistujen asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 47 päivää eli noin 1,5 kuukautta. Vuonna 2018 ratkaistujen asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 66 päivää ja vuonna 2017 ratkaistujen asioiden käsittelyaika 80 päivää, eli käsittelyajat ovat lyhentyneet merkittävästi ja yleisesti asetetun tavoitteen mukaisia.

Lautakunta on pyrkinyt työssään siihen, että erityisen kiireelliset asiat kyetään käsittelemään ja ratkaisemaan tarvittaessa hyvinkin nopeasti. Vuoden 2019 aikana lautakunta on nopeimmillaan ratkaissut asian alle 2 vuorokauden kuluessa sen vireilletulosta (UOL 12/2019, edustusosoikeus vesipallossa). Lisäksi useita kiireellisiä valitusasioita on ratkaistu vuoden 2019 aikana alle viikon kuluessa asioiden vireilletulosta.

Pisimpään lautakunnassa vireillä olleen, erotuomarin poistamista taso-järjestelmästä jääkiekossa koskeneen jutun (UOL 5/2019, dnro 16/2018) käsittelyaika lautakunnassa oli 192 päivää, eli noin 6,5 kuukautta.

4. Kokoonpanot, ratkaisijat ja työmäärän jakaantuminen

(a) Kokoonpanot

Lautakunta on pääsääntöisesti toimivaltainen 1 + 2 kokoonpanossa. Tavoitteena on kuitenkin 1 + 4 kokoonpano, joka on lautakunnan peruskokoonpano. Vuonna 2019 ratkaistuista asioista lautakunta on ratkaissut

- 1 jäsenen kokoonpanossa: 3 asiaa
- 3-jäsenisessä kokoonpanossa: 4 asiaa
- 4-jäsenisessä kokoonpanossa: 11 asiaa
- 5-jäsenisessä kokoonpanossa 11 asiaa

Vuoden 2019 aikana lautakunta on ratkaissut lautakunnan sääntöjen 8 §:n 2 momentin nojalla 1 jäsenen (pj/varapj) kokoonpanossa 3 asiaa. Näissä asioissa valitukset jätettiin tutkimatta. Asioissa, jotka lautakunta on muutoin ratkaissut alle 5 jäsenen kokoonpanossa, 3 tai 4 jäsenen kokoonpanon käyttö on johtunut asian kiireellisyydestä, kokoonpanon muodostamisessa olleista vaikeuksista tai kokoonpanoon nimetyille jäsenelle viime hetkellä tulleesta esteestä. Muutoin ratkaisukokoonpano on ollut 5-jäseninen, kuten täysistunto on asettanut lähtökohdaksi. Vuonna 2018 lautakunta ratkaisi 3 jäsenen kokoonpanossa 2 asiaa ja 4 jäsenen kokoonpanossa 6 asiaa.

(b) Suulliset käsittelyt

Vuonna 2019 ei toimitettu yhtään suullista käsittelyä. Tilanne oli sama vuosina 2018, 2017 ja 2016. Vuonna 2015 suullisia käsittelyjä oli kaksi.

(c) Ratkaisijat ja työmäärän jakaantuminen

Vuoden 2019 aikana ratkaistuissa asioissa lautakunnan puheenjohtaja Ojala on toiminut puheenjohtajana 18 asiassa ja varapuheenjohtajista Hirvonen 1 asiassa ja Ek 10 asiassa. Hirvonen on ollut lisäksi ratkaisukokoonpanon jäsenenä 2 asiassa ja Ek 6 asiassa.

Lautakunnan jäsenet ovat olleet mukana kokoonpanossa seuraavasti:

Aine (2), Halila (5), Hedkrok (3), Kajander (1), Kohtala (13), Lahti (-), Lindroos (12), Ojanen (-), Palmgren (-), Pennanen (1), Rantala (5), Rautiainen (5), Rintala (4), Salmenkylä (14), Stenius (4), Suominen (4), Timonen (1), Virtanen (-) ja Väyrynen (1).

(d) Lautakunnan sihteereiden työnjako

Lautakunnassa on ollut 2 sihteeriä vuoden 2008 puolivälistä lähtien ja 3 sihteeriä vuoden 2019 täysistunnosta 24.1.2019 lähtien. Vuonna 2019 sihteereinä toimivat Samuli Sillanpää, Ilkka Lahtinen ja Teemu Vanhanen. Juttujen jaossa sihteereiden välillä on

noudatettu vakiintuneesti sitä periaatteellista lähtökohtaa, että jutut pyritään jakamaan tasan sihteereiden kesken. Lautakunnan toimiston (Sointu Hyvönen) kanssa on sovittu meneteltäväksi siten, että uuden valitusjutun vireille tulosta ilmoitetaan kaikille sihteereille. Juttujen jaosta on päättänyt Sillanpää ja jutut on pyritty jakamaan vuoron perään kaikille sihteereille, ellei yksittäisessä tapauksessa asian käsittely ole edellyttänyt jutun toisenlaista jakamista. Sihteerit ovat myös yksittäistapauksissa, esimerkiksi työtilanteesta johtuen, sopineet jutun jakamisesta toisin.

Vuonna 2019 annettujen ratkaisujen (28) osalta Sillanpää on toiminut valmistelijana 13 asiassa, Lahtinen 7 asiassa ja Vanhanen 9 asiassa. Lahtisen esittelemät asiat dnro:t 30 ja 31/2019 on ratkaistu yhdellä ratkaisulla (UOL 27/2019).

(e) Päivystys

Kesälomakauden ajaksi lautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajien sekä sihteereiden kesken sovittiin erillisestä päivystysjärjestelystä siten, että lautakunta kykenee tarvittaessa käsittelemään kiireelliset asiat päivystysluonteisesti.

Kesällä 2019 saapui ja ratkaistiin vain 1 kiireellinen asia (yleisurheilun arvokisavalintaa koskenut asia UOL 19/2019, käsittelyaika 4 päivää).

5. Asioiden jakaantuminen asiasisällön, urheilulajin ja lopputuloksen perusteella

Vuoden 2019 aikana lautakunnassa ratkaistuista asioista kaikkiaan 12 asiaa koski urheilijoiden ja seurojen kurinpitoa. Arvokilpailu- tai maajoukkuevalintoihin liittyviä asioita ratkaistiin vuoden 2019 aikana 2, eli enemmän kuin vuonna 2018 (1), mutta vähemmän kuin vuosina 2017 (3) ja 2016 (8).

Vuoden 2019 aikana annetut ratkaisut jakaantuivat seuraavasti.

(a) Asiasisältö

Kurinpito (urheilija tai seura)

- 12 ratkaisua (UOL 3, 7, 8, 13, 15, 21, 22, 23, 24, 25, 26, ja 28/2019)

Arvokilpailu- ja maajoukkuevalinnat

- 2 ratkaisua (UOL 14 ja 19/2019)

Edustusosoikeus

- 6 ratkaisua (UOL 5, 9, 10, 12, 16 ja 27/2019)

Sarjapaikka tai seuralisenssi

- 2 ratkaisua (UOL 4 ja 18/2019)

Pelaajan siirto-oikeus

- 1 ratkaisu (UOL 6/2019)

Lajiliiton sisäisten muutoksenhakukeinojen käyttäminen

- 1 ratkaisu (UOL 17/2019)

Menettelyyn lautakunnassa liittyvä laiminlyönti (valitus jätettiin tutkimatta)

- 3 ratkaisua (UOL 1, 2 ja 20/2019)

Valituksen peruutus (valitus jäi sillensä)

- 1 ratkaisu (UOL 11/2019)

(b) Urheilulajeittain tarkasteltuna

Jääkiekko

- 10 ratkaisua (UOL 5, 7, 8, 13, 17, 18, 23, 26, 27 ja 28/2019)

Autourheilu

- 3 ratkaisua (UOL 1, 15 ja 20/2019)

Vesipallo

- 3 ratkaisua (UOL 9, 10 ja 12/2019)

Jalkapallo

- 1 ratkaisu (UOL 4/2019)

Futsal

- 1 ratkaisu (UOL 3/2019)

Salibandy

- 1 ratkaisu (UOL 6/2019)

Ringette

- 1 ratkaisu (UOL 11/2019)

Kilpa-aerobic

- 1 ratkaisu (UOL 14/2019)

Nyrkkeily

- 1 ratkaisu (UOL 16/2019)

Yleisurheilu

- 1 ratkaisu (UOL 19/2019)

Judo

- 1 ratkaisu (UOL 21/2019)

Jujutsu

- 1 ratkaisu (UOL 22/2019)

Moottoriveneurheilu

- 1 ratkaisu (UOL 24/2019)

Amerikkalainen jalkapallo

- 1 ratkaisu (UOL 25/2019)

Muu kerhotoiminta

- 1 ratkaisu (UOL 2/2019)

(c) Lopputuloksen perusteella jaoteltuina

Valitus menestyi kokonaan tai osittain

- 9 asiaa (31 %)

Valitus hylättiin

- 15 asiaa (52 %)

Valitus jätettiin tutkimatta tai peruutuksen vuoksi sillensä

- 5 asiaa (17 %)

6. Valitusmaksukertymä

Valitusmaksu oli vuonna 2019 luonnollisten henkilöiden osalta 250 euroa ja oikeushenkilöiden osalta 700 euroa.

Luonnollinen henkilö oli vuonna 2019 ratkaistuissa asioissa valittajana kaikkiaan 19 asiassa. Kahdessa näistä asioista valitusmaksua ei kehotuksesta huolimatta maksettu. Valitusmaksuja on siten maksettu vuoden 2019 aikana ratkaistuissa asioissa luonnollisen henkilön ollessa valittajana yhteensä 4 250 euroa (17 x 250 euroa). Valitusmaksu palautettiin 6 tapauksessa eli lopullinen kertymä oli 2 750 euroa.

Oikeushenkilö oli valittajana kaikkiaan 10 asiassa ja valitusmaksuja kertyi 7 000 euroa (10 x 700 euroa). Näistä ratkaisusta valitusmaksu palautettiin 5 tapauksessa eli lopullinen kertymä oli 3 500 euroa.

Kaikkiaan valitusmaksuja kertyi siten 6 250 euroa. Vastaava määrä oli vuonna 2018 yhteensä 5 500 euroa.

7. Ratkaisumäärien kehitys 2000-luvulla

Lautakunnan antamien ratkaisujen määrä on vuoden 2005 jälkeen selvästi kohonnut. Vielä 2000-luvun alussa lautakunta antoi vuosittain yleensä alle 10 ratkaisua. Vuodesta 2007 alkaen annettujen ratkaisujen määrä on ollut selvästi yli 10 ratkaisua ja vuonna 2011 ylitettiin 30 ratkaisun raja ja päädyttiin 33 ratkaisuun. Vuonna 2012 annettujen ratkaisujen määrä oli 27, vuonna 2013 puolestaan 24, vuonna 2014 kaikkiaan 26 ja vuonna 2015 ennätyskelliset 46 ratkaisua. Vuonna 2016 ratkaisujen määrä oli 31, vuonna 2017 yhteensä 27 ja vuonna 2018 yhteensä 21. Nyt tarkasteltavana olevan vuoden 2019 aikana ratkaisuja annettiin 28. Juttu- ja ratkaisumäärissä vuosi 2019 oli siten jonkin verran pidemmän ajan keskiarvon yläpuolelle. Annettujen ratkaisujen määrän verrattain suuresta vaihtelusta (26 - 46 - 31 - 27 - 21 - 28) viime vuosina johtuen tulevien vuosien ratkaisumääriä on vaikea arvioida.

Lautakunta antoi ensimmäisen kymmenen toimintavuotensa aikana (1991 - 2000) yhteensä 50 ratkaisua. Seuraavana kymmenvuotiskautena (2001 - 2010) ratkaisuja annettiin yhteensä 113. Viimeksi kuluneen 9 vuoden aikana vuosina 2011 - 2019 lautakunnan antamien ratkaisujen määrä on ollut yhteensä 263. Lautakunta on siten antanut toimintansa aikana (1991 - 2019) yhteensä 426 ratkaisua.

Annettujen ratkaisujen määrät ovat olleet vuodesta 2001 alkaen seuraavat: 2001 (4), 2002 (7), 2003 (6), 2004 (11), 2005 (5), 2006 (7), 2007 (12), 2008 (18), 2009 (19), 2010 (24), 2011 (33), 2012 (27), 2013 (24), 2014 (26), 2015 (46), 2016 (31), 2017 (27), 2018 (21) ja 2019 (28).

8. Tavoitteet vuodelle 2020

(a) Työmäärän tasainen jakaantuminen

Lautakunnan jäsenten suhteellisen suuri lukumäärä ja toisaalta ratkaistavien asioiden suhteellisen vähäinen määrä edellyttää erityisen huomion kiinnittämistä työmäärän mahdollisimman tasaiseen jakaantumiseen jäsenten kesken. Työmäärän tasaisen jakaantumisen lähtökohta pyritään ottamaan huomioon kokoonpanoja vahvistettaessa.

(b) Käsittelyajat

Keskeinen tavoite on edelleen se, että vireille tulevat jutut käsitellään viipymättä. Tämän johdosta lautakunta kiinnittää vastaisuudessakin huomiota käsittelyaikoihin ja loppuvuonna myös seuraavalle vuodelle siirtyvien asioiden määrään. Hyväksyttävä keskimääräinen käsittelyaika tavanomaisessa valitusasiassa on noin 2 - 3 kuukautta. Pääsääntöisesti lautakunta ratkaisee asiat 5-jäsenisessä kokoonpanossa, ellei erityisten syiden vuoksi pidetä tarkoituksenmukaisempana asian ratkaisemista 3- tai 4-jäsenisessä

kokoonpanossa. Yhden jäsenen kokoonpanossa ratkaistaan ne yksinkertaiset asiat, jotka yksi jäsen lautakunnan sääntöjen mukaan voi ratkaista.

Lautakunnan tulee varautua myös kiireellisten asioiden käsittelyyn siten, että tarvittaessa ratkaisu voidaan antaa muutamassa päivässä valituksen vireille tulosta. Tämä edellyttää myös jäsenten joustavuutta ja valmiutta osallistua kiireellisten asioiden käsittelyyn. Lomakausien ajaksi lautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä sihteerit sopivat erikseen päivystysjärjestelyistä. Tämä koskee erityisesti kesälomakautta.

(c) Ratkaisujen julkaiseminen

Lautakunta julkaisee kaikki antamansa ratkaisut. Asian valmistelusta vastannut lautakunnan sihteeri huolehtii siitä, että ratkaisuille annetaan lähtökohtaisesti vahvistetun asiasanalistan mukaiset asiasanat.

Lautakunnan ratkaisut julkaistaan lautakunnan nettisivuilla. Julkaisemista varten asianosaisina olevien luonnollisten henkilöiden nimet korvataan kirjainsymboleilla (A, B jne.) Ratkaisuja julkaistaessa kiinnitetään muutoinkin huomiota asianosaisten yksityisyyden suojaan.

(d) Vaikuttavuus

Lautakunnan ratkaisut ovat viime vuosina saaneet enenevässä määrin julkisuutta. Lautakunta pitää kotisivunsa ajantasaisina ja suunnittelee tarvittaessa yhteistyössä Suomen Olympiakomitea ry:n tiedotuksen kanssa oikeusturvalautakunnan tiedottamista koskevat linjaukset.